

ՊԱՅՄԱՆՔ

ՊՈՒԼԿԱՐԻՍ

Տարեկան 12 Ժր.

Վեցամսեայ 6 Ժր.

ԱՐՏԱՍՍԱԶՄԱՆ

Նրկու քիւրմիկ ծաւրով
Տարեկան . . . 14 Ժր.

Վեցամսեայ . . . 7 Ժր.

ԱՄԵՐԻԿԱ

Տարեկան 2.60 Տօլար
Վեցամսեայ 1.50 »

Կ Ա Ն Խ Ի Կ

Ծանոցներն տողը
20 սանթիմ

Լ Ր Ա Գ Կ Ր

Ա Ջ Գ Ա Յ Ի Ն Ե Ի Ք Ա Ղ Ա Ք Ա Կ Ա Ն

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՍԾՆ ԶՈՐԵՔԵՐԹԻ ԵՒ ՇԱՐԱԹ

ՀԱՍ Է

Rédaction : journal

„Iraouunk“

VARNA (Bulgarie)

Редакция

на ВѢСТНИКЪ

„Иравунк“

ВАРНА

Գրութիւնք եւ չեմ
տրուիր

Մեր յարգոյ բաժանորդ-
ներէն կը խնդրենք որ յիշեն
թէ իրենց բաժնեգիրները չեն
զրկած և հաճին զրկել. մանա-
ւանդ անցեալ տարուընէ պարտք
ունեցողները :

ՍՕՑԻԱԼԻՍՏ ԹԷ՝ ԱՄՑԻՍԱԼ

ՀԱՅԻ ՓՐԿՈՒՄ ՈՐՆ Է ՊԱՀԱՆՋՈՒՄ

Թէև շնչին բայց ուշագրաւ
մի կէտ, ըստիս սրա պատաս-
խան է նացիոնալ. նա որ հայ է՝
միաժամանակ նա որ ինքզինք
նուիրել է հայի վիճակ բարեո-
քելու, այո՛ նա ըստիս ուղղակի
պէտք է լինէլ աղքատին բայց ոչ
սօցիալիստ. հայի համար լինի
Ռուսաստանում, Գերմանիայում,
Տաճկաստանում, Ֆրանսիայում,
Բուլղարիայում լինի Ռուսմանիա-
յում ամենուրեք, այո՛ նա որ
հայ է և նուիրուած տաճկահայ
դատի, միաժամանակ նա որ ան-
տեսելի կամ չէզոք և կամ ինչ-
պէս կըսէ առածը մօտ է փօրս
քան զքոյրս, նրանք կարող են
սօցիալիստ կամ դեմօկրատ լի-
նելու սա պայմանաւ. միտն երբ
ո եւ է մի բռնապետ կառավա-
րութեան դէմ նրանց գոնէր-
վաթօրական, բանուորական հտը-
ցիքգոնացում տալու համար, սա
պարագայում միայն նա էլ դըժ-
ւար, այո՛ այսպիսի ժամանա-
կում միայն սօցիալիստ լինել մի
մասամբ ներելի է, պայմանաւ
որ յիշեալ ցեղի հետ խառն ա-
ռանց մի մասնաւոր ցոյցի. այո՛
առանց ազգային գոյնը դուրս
տալու եթէ երբէք վերոյիշեալը
ընդունին, սիրով նրանց հետ
համերաշխ գործունէութիւն. ա-
պա թէ ոչ մի այլ կերպ հայը կը
տուժէ ամեն տեղ վաղ կամ անա-
գան. Գալով տաճկահայի հարցը
երբէք չի ներում սօցիալիստ լի-
նել տաճկահայի և ամէն անոնց
որոնք զբաղուած են տաճկահայ
դատով, իսկ ընդհակառակ եթէ
երբէք տաճկահայ լինի սօցիա-
լիստ, չէ որ նա ախրը դժգո-

հութեան պատճառաւ ինքզինք
եւրոպացիներին ազգային յե-
ղափոխական ներկայացրել է.
խնդիր է գիտնալ թէ որ ծա-
ծիկն էլ միշտ սօցիալիստ կամ
անիշխանական մականունով ներ-
կայացուցած է եւ պիտի ներկայա-
ցնէ միշտ. ուրեմն երբ մի ազ-
գի գործիչներ նացիոնալիզմէ
սօցիալիստի վերածեն իրենց ծը-
րագիր և ընթացք, ախրը չէ որ
նրանք զրկուած են սօցիալիստա-
կան իրաւունքից էր, որովհետեւ
ամէն մի սօցիալիստի կամ լաւ
ևս է ասել բանուորականների
պահանջն է կապիտալիզմի դէմ,
որը մեծ մասամբ կախում ունի
կառավարութիւնից, սրա համար
է որ սօցիալիստները յանդգնել
են կառավարութիւնների դէմ
մաքառել երբ հարկը պահանջում
է. Գալով տաճկահայերին միմեկ
ինչքի ապահովութեան համար
չէ որ խնդիրը գնալով ծանր
կերպարանք է ստանում. հապա
տաճկահայը ոչ ինչքի ապահովու-
թիւնն ունի ոչ ստացուածքի ոչ
կրօնքի ոչ պատիւի և ոչ էլ
կեանքի. ուրեմն ներկայ հայ ե-
րիտասարդներին կամ լաւ ևս է
ասել ամէն զգայուն սրտերին
լինի օտարահպատակ լինի տաճ-
կահպատակ նրան պէտք է լինի
ազգային ի նպաստ թրքահայ
դատին և Ռուսի հարազատ հայ
եղբայրներ եթէ ոչ ընդհանուր
միութիւն գոնէ առայժմ ընդ-
հանուր համերաշխ գործունէու-
թիւն. Այո՛ ինչպէս վերը ըսինք
ոգի ի բռնի աշխատինք գոնէ առ-
այժմ միակ կեանքի ապահովու-
թիւն ձեռք ձգել, եթէ կեանքի
ապահովութիւն լինի այն պա-
րագայում ամէն անհատ լինի ա-
մենաթոյլը և ներկայ պահանջ-
ներուն անընդունակը, նա նորից
կարողանում է պաշտպան հան-
դիսանալ իրա պատիւի և ստաց-
ուածքի և այս իսկ քանի կեանք-
քի ապահովութիւն չկայ թրքա-
հայաստանում, մեր պատիւի և
ստացուածքի ապահովութիւն ի-
բըր սօցիալիստ պահանջելն տա-
ծիկ կառավարութիւնից յիմա-
րութիւն չէ, ուրեմն օ՛ն հայ

նացիոնալիստներ իբր մի զանգո-
ւած իբր մարմին կամ մի սիրտ
դուրս գանք հասարակաց թշնա-
մու դէմ եւ կուենք քաջաբար
և այնու մեղ թող վիճակուի ապ-
րել ազատ կամ մեռնել անազատ :

Մ. ՅԱՐՈՒԹԻՆԵԱՆ

1906 մարտ 11

Վառնա

ԲԱՂԱԲԱԿԱՆ

ՌՈՒՍԻԱ

Տուժայի նախնական ընտրութիւն-
ները տեղի ունեցան Ռուսիոյ մեծա-
գոյն մասին մէջ : Ընտրելիները ոչ թէ
երեսփոխաններ են այլ երեսփոխաննե-
րու ընտրութիւնը կատարել կոչուող
ընտրողներ : Մայրայեղ կուսակցու-
թեանց, այսինքն յեղափոխականներու
եւ բանուորներու կամ ընկերակարական
ներու կողմէ Տուժայի ընտրութեանց
արգելք հանդիսանալու ձգտումներուն
կառավարութիւնը տեղեակ ըլլալով,
անոնց բոլորականտին դէմ բաւական
արգելքներ դրաւ. բայց անոնք իրենց
գաղտնի գործունէութեամբ յաջողեցան
երբեմն տեղի ընտրութիւնները ծի-
ծաղելի ընել, Բէգերսպուրկի եւ Մոս-
կուայի մէջ գործաւորները ընտրու-
թեան չը մասնակցեցան. այսպէս որ
Մոսկուայի մէջ փոխանակ 18 պատո-
ւիրակ ընտրուելու ընտրուեցաւ միայն
մէկ պատուիրակ : Բէգերսպուրկի մէջ
ալ ընտրութիւններու մեծագոյն մասը
անկատար մնաց : Մոսկուայի մէջ 2000
անուն ընտրողաց ցանկին մէջ արձանա-
գրուած ըլլալով հանդերձ, միայն 40
մարդ մասնակցեցան քուէարկութեան :
Դատինգօլոյի ընտրական շրջանակի
14,265 էն միայն 52 ընտրողներ ար-
ձանագրուած են, սակայն, կըսէ Գուռ-
էօռօրիէն, 25 պատուիրակներ ընտրու-
ած են եւ ասոնց 12ը քահանաներ են :
Ընկերակարականները եւ յեղափոխա-
կանները սա կերպով եւս կանքաստա-
նեն կառավարութիւնը, թէ իրեն հա-
ճելի չեղող անձերը որոնք պիտի կըր-
նային ընտրուիլ, ձերբակալեց, որպէս-
զի չկարենան քուէ շահիլ :

ՊԱԼԳԱՆԵԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Վիեննայի մէջ հաւաքուած Սերպիոյ
եւ Աւստրո-Հունգարիոյ պատուիրակ-
ները համաձայնուած են եւ կարգադրու-
թիւն ըրած են որ, մինչեւ վաճառակա-
նական դաշնագրի մը կնքուի, երկու

երկիրներէ արտածուած ապրանքներուն
վերաբերմամբ ամենապատշաճորեալ
ազգին դաշնագրին համաձայն վարուին
երկու կողմն ալ : Սերպիա անմիջա-
պէս դադրեցուց մաքսային, բոլոր
խիստ միջոցները, եւ Աւստրո-Հունգա-
րիա կը թոյլատրէ ներածուիլ եւ փո-
խադրուիլ թեւաւորներու, մորթուած
միսերու, նոյնպէս ալ անասուններու
ըստ պարագային :

Այսպէսով վերջացաւ մաքսային պա-
տերազմը որ սկսած էր երկու դրացի
երկիրներու մէջ յունվար 9 էն ի վեր :
Սակայն այդ մաքսային պատերազմով
ապացուցուեցաւ թէ Պալզանեան փո-
քը պետութիւնները, իրենց տնտե-
սական անկախութիւնը պահելու հա-
մար, չը պիտի կրնան իրենց հասարա-
կաց շահերը համերաշխութեամբ միջոցները
ըստ բաւականին աւելցնել : Պուլկա-
րիոյ եւ Սերպիոյ միջեւ մաքսային մի-
ացում մը կնքելու ձեռնարկին պատ-
ճառաւ էր որ Աւստրո-Հունգարիա իր
օտարմանները զոցեց Սերպիոյ ապրանք-
ներուն առջեւ : Այս պարագան թան-
կազին զեկուցում մըն է ապագային
համար :

ՊԱՐԱԿԱՆԱՆ ԵՒ ԹՈՒՐԿԻԱ

Այս երկու մահմետական պետու-
թիւններու միջեւ յուզուող սահմա-
նի խնդիրը ձախը կերպարանք մը ա-
ռած է : Ընդ որ առաքելայ. եղող հո-
ղին վրայ բնակող ժողովուրդը, ըստ
թրքական յանձնախումբի տեղեկագրին,
Սիւննի աղանդին պատկանող ըլլալով
իրենց աղանդակից Սուլթանին հպա-
տակ կը ճանչնան եղբ. ինքզինքնին
եւ երբեմն ալ տուրք կը վճարեն
թուրք կառավարութեան պաշտօնեա-
ններուն : Ահա այս փաստը Սուլթանի
կառավարութեան միակ եւ գլխաւոր
զէնքն է :

Բայց Շահին կառավարութիւնը դաշ-
նագրի ուժով եւ Անգլիոյ ու Ռուսիոյ
վկայութեամբ այն հողին իրեն վերա-
բերելը կը հաստատէ եւ կը պահանջէ
որ նախ թուրք զօրքերը ետ քաշուին
այն տեղերէն եւ յետոյ կատարուի
սահմաններու քննութիւնը երկու կող-
մէ կազմուած խումբ յանձնախումբի
մը ձեռքով :

Բ. Դուռը շատ մը ընդդիմութենէ
յետոյ անցեալ օր համաձայնեցաւ նախ
զօրքերը ետ քաշելու. սակայն հիմակ
Սուլթանը եւ զինք չըջապատողները
կը հակառակին Դրան այդ որոշման,
սա պարզ պատճառաւ որ եթէ թուրք
զօրքը այդ հողէն դուրս ելլէ, բնա-
կիւնները թերեւս փափաք յայտեն
պարսկահպատակ մնալու եւ Պարս-
կաստանի նպաստաւոր վկայութիւն-
ներ տան : Նըւրզգի մէջ կըսեն թէ

խաղաղութեան իրաւիքներն համար անկարելի է իրեն կրօնակից սիւննի (ուղղափառ) ժողովուրդը յանձնել Շիա հերձուածի պետին. Շահին. եւ դեռ կան եղբւր այն կողմերը մաս. մը երկիրներ զորս գրաւել կուզեն Սուլթանը չըջապատողները, որովհետեւ այն տեղերն ալ սիւննիներ կը բնակին :

ԿՈՎԿԱՍՍԵԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՀԱՅ-ԹՈՒՐԻ ԶԱՄԱԺՈՂՈՎԸ

Համաժողովին տասներորդ նիստին փոխարքան ալ ներկայ լինելով, ամբողջ ժողովին լուսանդկարը առնուելէ յետոյ, զոր Մալման առաջարկեց դիւանապետին կարգալ Համաժողովին եզրակացութիւնները, զորս մենք շատ հետաքրքրական գտած ենք եւ կը ներեայացնենք մեր ընթերցողներուն :

1. Թուրք պատգամաւորներ — Հայ-թուրքական անկարգութիւնների զարգացման ամենագլխաւոր պատճառներից մէկը եղել է հայկական գաղտնի կազմակերպութիւնների գործունէութիւնը: Անհրաժեշտ է դադարեցնել այդ գործունէութիւնը, այլապէս անհաւար է հիմնական խաղաղութիւնը :

Հայ պատգամաւորներ — Հայ-թուրքական խռովութիւնների ծագման ու զարգացման ամենագլխաւոր պատճառներից մէկը եղել է կառավարութեան տեղական իշխանութիւնների անգործութիւնն ու անուշադրութիւնը: Հայկական կազմակերպութիւնները առաջացել են հայերին չըջապատող ծանր պայմանների շնորհիւ: Երբ փոխեն այդ պայմանները եւ երբ հաստատուի թիւնների իրանք կը դադարեն գոյութիւն ունենալուց: Հայերը սրտանց ցանկանում են, որ այդ կատարել, որքան կարելի է շուտով:

2. Թուրք պատգամաւորներ — Յանկալի են. ա) պարտաւոր, ձրի եւ ընդհանուր կրթութեան ներմուծումը ստորին դպրոցներում: Բ) հնարաւորութիւն տրել ազգաբնակչութեանը կազ-

մակերպել խոշոր միութիւնների ձեւով՝ այդ դպրոցները կանոնադրելու եւ պահելու նպատակաւ, իսկ որտեղ այդ անկարելի է, ստեղծել չարժեքային դպրոցներ: Գ) Դպրոցական կրթութեան գործում հասարակութեան տալ աւելի ինքնուրոյն եւ ազատ կերպով գործելու հնարաւորութիւն դպրոցական գործի առաջարկման մէջ — ինչպէս տնտեսական աշխատւել ուսումնական տարակիշական տեսակէտից — մասնակից անել հասարակութեանը: Դ) Հիմնել Մուսուլմանների համար ուսուցչական եւ հոգեւոր դպրոցներ:

Հայ պատգամաւորներ — միացան այդ ցանկութիւններին:

3. Թուրք պատգամաւորներ — Յանկալի է օրէնսդրական ճանապարհով ապահովել մուսուլմանների եւ այլ ազգութիւնների իսկական եւ իրականապէս հասարակութիւնը՝ իրաւական տեսակէտով, միանգամայն վերացնելով կրօնադաւանական սկզբունքը, միեւնոյն ժամանակ իջեցնել այն դեղոր, որը գոյութիւն ունի հասարակական ինքնավարութեան ընտրութիւնների վերաբերմամբ:

Հայ պատգամաւորներ — միացան:

4. Թուրք պատգամաւորներ — Յանկալի է հիմնել նորին մեծութեան կողմէս փոխարքայի վարչութեանը կից առանձին մի խորհուրդ հայ-թուրքական գործերի վերաբերմամբ, որի անդամներն ընտրուած լինեն երկու ազգութիւնների կողմից: Այդ խորհուրդը գոյութիւն ունենայ մինչեւ խռովութիւնների իսկական խաղաղմանը:

Հայ պատգամաւորներ — միացան:

5) Հայ պատգամաւորներ — Յանկալի է. ա) բարենորոգել նահանգական եւ գաւառական ատմիխտրացիան ու ստիկանութիւնը: Բ) հետաքննել յանցաւոր անցեալ ունեցող անձնաւորութիւններին, որոնք անհամապատասխան են իրանց կոչմանը եւ որոնք կարգի են ազգաբնակչութեան վստահութիւնը եւ, Գ) որոշել կրթական ցէնը ազմիխտրական եւ ոստիկանական չինների համար:

Թուրք պատգամաւորներ — ձայնակցեցին:

Հայ պատգամաւորներ — Մինչեւ իսկական խաղաղացման հաստատուելը ցանկալի է կազմել նահանգապետների, եւ գաւառական ու շրջանակական նաչալիկների վարչութեանը կից առանձին խորհրդակցութիւն երկու ազգու-

թիւնների ընտրեալներից, որոնք դաւաճեն հայ-թուրքական յարաբերութիւնները որոշելու խնդիրներով, այնպէս որ այդ խորհրդակցութիւնները իրաւունք ունենան պաշտօնականներին հետաքննելու կամ գործի կանչելու որոշումներ առնել: Յանկալի է ոստիկանութեան ու ազմիխտրացիայի ստորին պաշտօնականների ուժերը աւելացնել: Բացի այդ ստորին պաշտօնները (իթէ նրանց ուսանելու ստանձնումը չեն), յանձնել հայերին եւ թուրքերին հաւասար թուով: Յանկալի է քաղաքական ինքնավարութիւններին իրաւունք տալ ոստիկանութեանը մասնակից լինելու միեւնոյն ժամանակ ազատել ոստիկանութիւնը քաղաքական նպատակներին ծառայելու դերից: Պաշտօնականների պատասխանատուութեան գործերն ու ներանց քննութիւնը ցանկալի է թողնել քաղաքապէս գաւառական հիմնարկութիւնների իրաւասութեանը:

Թուրք պատգամաւորներ — ընդունեցին այդ առաջարկը:

7. Հայ պատգամաւորներ — Ազգաբնակչութեան մասնաշաղկան քոչը կրքերի ներկայ յուշում գրութեան մէջ մեծ վստահներ է սպառնում, ուստի ցանկալի է այս տարի արգելի քոչը այն տեղերում, ուր տեղի են ունեցել ընդհարումներ:

Թուրք պատգամաւորներ — Բաշի արգելումը անհնարին է. այդ պատճառով էլ անհրաժեշտ է քոչը կանոնադրելու համար ձեռք առնել միջոցներ, որպէսզի քոչուրները գոյն ու կիսանքը ապահով լինի:

Այդ խնդիրը մանրամասնօրէն քննելու եւ մշակելու համար կազմեց առանձին մի յանձնաժողով, որի որոշումները հաւանութիւն գտան երկու կողմի պատգամաւորների կողմից:

Բացի դրանից երկու կողմի պատգամաւորները ցանկալի ճանաչեցին, փոխարքայի վարչութեան կից կազմել մի առանձին յանձնաժողով տեղական անձերից, որը զբաղւի քոչուրների կեանքը նստակիաց դարձնելուն նպատակով միջոցների ընդհանուր խնդրով:

8. Թուրք պատգամաւորներ — Նահանգական եւ ազմիխտրական հիմնարկութիւններին կից ցանկալի է հիմնել խաղաղացող յանձնաժողովներ կազմած երկու ազգութիւնների ընտրեալներից:

Մի անգամ եւս դիտեցի գրասենեակին պատի բաց-կապոյտ թուղթը, լամբը, կանանչ ծածկոցով, սեղանը եւ նրա վրայ ջրի շիշը, որը քիչ փոշոտ էր:

«Այդ շիշից ինձ քիչ ջուր լցրէք» հրամայեցի:

«Բայց դու հիմայ թէյ խմեցիր»:

«Դա ոչինչ, լցրէք ինձ քիչ այդ ջրերից, եւ դու» ասացի իմ կնոջ «վերցրու մեր զաւակը եւ մի րոպէով գնա միւս սենեակում. խնդրում եմ»:

Եւ երբ նրանք միւս սենեակում էին եւ չէին տեսնում նրանց, ուրախ տրամադրութեամբ ջուրը խմեցի ու մպուռայ:

«Բաւական է: Այժմ եկէք այստեղ, Բայց ի՞նչու դա դեռ անկողին չէ գրեցել»:

«Նա այնչափ ուրախ է քո վերադառնալուն: Սիրունիկ, գնա մի հայրիկիդ մօտ»:

Բայց երախտն սկսեց լաց լինել, եւ իրան թաղցրեց իրա մօր գրկում:

«Ի՞նչու համար է լաց լինում», հար-

չայ պատգամաւորները — միացան այդ առաջարկին:

Թուրք պատգամաւորներ — Յանկալի է բոլոր պաշտօնականների կեանքը ապահովել տէրորդի ազդեցութիւնից, որը խոչընդոտում է այդ պաշտօնականների կողմից իրենց պարտականութիւնները կատարելուն:

Հայ պատգամաւորներ — Ի նկատի առած այն հանգամանքը, որ անկարելի է ազգել դադարի կազմակերպութիւնների գործունէութեան վրայ, հարաւոր է միայն ցանկանալ, որ պաշտօնականները լինին իրանց կոչման արժանութեան վրայ, եւ կատարեն իրենց պարտաւորութիւնները համաձայն իր դասերը:

Թուրք պատգամաւորներ — Մուսուլման ազգաբնակչութեան ռայօններում զօրքի մէջ չպահել ստորին չիններ լինուորներ հայերից:

Խորհրդակցութեան նախագահը նկատեց, որ այդ ցանկութեան իրագործումը պիտի թողնել ամբողջապէս փոխարքայի հայեցողութեանը:

Բոլոր պատգամաւորները համաձայնեցին դրա հետ:

Թուրք պատգամաւորներ — Մուսուլմանների կարծիքով հայերը եւ թուրքերը յանուն քաղաքացիական պարտականութիւնների եւ խաղաղական գործում իշխանութիւններին օգնելու համար պէտք է յայտնեն այն յանցաւորներին, որոնք յանցանք գործելիս լինին ազգայնական նկատումներով, հարկաւոր է նաեւ վստահութիւնների ընտանիքները ապահովել հարաձայն տեղական յանձնաժողովների որոշման:

Հայ պատգամաւորներ — Ցանցանքի պատճառներ յաճախ չի կարողանում պարզել նոյնիսկ դատաւարական քնննութիւնը. դրա համար է որոշել կատարուած է արգեօք այս ինչ յանցանքը ազգային հողի վրայ թէ ոչ, առանց մանրամասն քննութեան անկարելի է. բացի այդ անյարմար եւ ոչ-ցանկալի է հաստատութեան վրայ գնել խուզարկութեան եւ մատուցողութիւնների դերը: Իսկ վստահութիւնների ընտանիքները ապահովելու անհրաժեշտութիւնը մենք հայերս միանգամայն ընդունում ենք:

11. Յանկալի է հիմնել ա) շուտափոյթ արդարադատութիւն, երդեալների դատարան: Բ) տեղական լեզուները իմացող ընտրովի հայտարար դատաւորներ: Գ) հիմնել փորձած քննիչներ

«ԻՐԱՆՈՒՆԻ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ

ԿԱՐՄԻՐ ԾԻԾԱՂ

(Շար. նախորդ թիւէն)

ՀԱՏՈՒԱՄ 2.

Անաստուածութիւն եւ անօրէնութիւն: Մի թռչն լիք վերաւորներով Բողոքն էլ անմեղ եւ անվնաս արարածներ: Խեղճ մարդիկ, նրանք իրանց տունն են երազում:

ՀԱՏՈՒԱՄ Է.

Հաւաքուած ենք հեշտաեռի շուրջը: Մի իսկական հեշտաեռ, որից չոգին բարձրանում է, ինչպէս մի եռոցից: Շողին տնքան առատ է որ նոյնիսկ աղօտացնում է լամբի լոյսը: Միեւնոյն նոյն բաժակները, դրսից կապոյտ իսկ ներսից ձերմակ շատ սիրուն փոքրիկ բաժակներ. մի ամուսնական ըն-

ծայ: Իմ կնոջ քոյրն էր նրանք նուիրել. նա մի բարի եւ տղնիւ կին էր:

«Արդեօք բոլորն էլ ողջ են հարցըր իմ կնոջ տարակուսանքով»:

«Մինն է կոտորուել» ասաց նա բաց անելով ծորակը, որից ջուրը հոսում էր հեշտեւ եւ հաճելի:

«Ի՞նչի մասին է ձեր խօսքը», հարցըրեց իմ եղբայրը:

«Օհ, ոչինչ: Քչիւր ինձ գէպի գըրառենեակս» մի անգամ եւս խնդրում եմ, Մի հերոսի սիրոյն լաւ կանես որ դուն քեզ նեղես: Լաւ, հանգիստ անցկացրիք մամանակդ քանի ես բացակայ էի: Բայց այժմ դա անցաւ: Այժմ քեզ կարգի ես բերելու», ասացի հանաք ձեւով, եւ էլի րոպէս հանաք գկայ եղեւ: «Ո՛վ, բարեկամք մենք քաջաբար գնում ենք թշնամու առաջ»:

Նրանք հասկանալով որ կատակ եմ անում սկսան ծիծաղել: Կինս միայն գլուխը կտի պահած մի ասեղնազորք. ուսած մաքուր շորով բաժակներն էր սրբում:

ցրի շփոթած եւ դիտելով շուրջս»:

«Ի՞նչու բոլորդ էլ գուհատ էք, լուռ եւ ինձ հեռուում րոպէս չուագ»:

«Մենք լուռ չենք», ասաց եղբայրս մի բարձրաձայն կեղծ խնդուով: Մենք միշտ խօսում ենք յարեց քոյրս: Ես պէտք է գնամ ընթրիքի ետեւից, ասաց մայրս եւ շտապով սենեակից դուրս եկաւ:

«Այո՛, դուք լուռ էք», կրկնեցի վճռականապէս: Առաւօտուանից ի վեր ձեզանից մի խօսք իսկ լսած չեմ: Միայն ես եմ խօսում ծիծաղում եւ ուրախանում: Ուրիմիստալս չէ՞ք որ ինձ տեսնում էք: Եւ ի՞նչու համար բոլորդ էլ խոսափում էք ինձ նայելուց: Միթէ այդքան փոխուել եմ...: Այո, ես փոխուել եմ...: Բայց հայելի չեմ տեսնում չուրջս. ինչ, վերցրել է՞ք նրանց պահել...: Բերէք ինձ մի հայելի»:

Այս րոպէիս ասաց կինը եւ երկար չվերադարձաւ. վերջապէս սպասուհին թերաւ մի հայելի, հայեցի նրա մէջ, եւ — որովհետեւ թռչնում եւ ինձ տեսել էի — միեւնոյն դէմքը, թէեւ քիչ

հիմնարկութիւն . ք) մտցնել դատաստանական օստիկանութեան հաստատութիւն . Ե) ընտրովի միջնորդ դատաւորներ . Զ) ուժեղացնել դատաստանական քննչանքներ կազմել . Է) վստահել թարգմանիչներ իրիստ ընտրութիւն կրթական ցէնզով . Ը) ազգականութիւն մասնակցութիւն նախնական քննութիւններ կատարելիս .

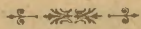
Թուրք պատգամաւորները — միացան այդ առաջարկին :

Հայ պատգամաւորներ — ծանկալի է գիւղական հասարակութիւնների օստիկանները նոր տեղադրութիւնը ըստ այդ հասարակութիւնների ցուցմունքներ :

Թուրք պատգամաւորները — միացան այդ առաջարկին :

(մնացեալը յաջորդով)

ԿՈՎԿԱՍԻ ԶԱՐԴԵՐԷՆ

Պետերբուրգ հրատարակութեան Գերման թերթի մը մէջ թիշկ մը Կովկասի չարդերէն քանի մը աղետարէ տեսարաններ կը նկարագրէ հետեւեալ կերպով .

Նոյեմբերի 22—23 գաղի նաւեւ Ն . Ն . քաղաքներու հիւանդանոցը թշուալական գործողութեանց համար . բայց միայն հրազէնով մը թելիս վրայ եւ 20 փամփոշտով : Արդէն առջի գիշերուան արդիւնքը եղած էր 200 դիակներ եւ միայն 20 ի չափ վիրաւորեալներ . որոնք դարձանուելու համար ինծի բերուեցան : Ինչ թուով վիրաւորեալ ըլլալը կը բացատրուի սա բանով . որ հոս վայրենիներու կրեալ մըն էր որ տեղի կուենար եւ ամեն գետին ինտղի վրայ մինչեւ մեծիկը հրացան կը պարպուէր : Թաթար մը որ հայ բարեկամներ իր տան մէջ թաքուցած էր . իր կրօնական ինքնիշխան սպանուեցաւ : Բայց մենք , հակառակ ատոր , առջին տան մէջ տակաւին տասնի չափ հայեր պահելովք . նկուղին , ձեղնյարկին եւ սենեակներուն մէջ : Նոյեմբեր 24 ին հարիւր ութ հետաւորութեան տեսալ թէ բոլորովին կողոպտուած հայկական թաղին վերջին հայը ինչպէս գնդակահար ի գետին տապալեցին . ատոր վրայ մարդասպաններն անմիջապէս գլուխը կտրելով լնտէն վար գլտորցուցին : Փախչող կանանց եւ տղայոց

աւելի զերացած , բայց համարեա միեւնոյն դէմքն էր : Անկասկած նրանք կարծում էին որ ես պիտի պոսամ եւ նուազիմ—եւ մեծ եղաւ նրանց զարմանքը երբ հարցրի բոլորովին հանգարտ :

«Ինչ կայ ինձանում այդքան տաքորիակ յի :

«Բայց ձեռքով ձեռքով աւելի եւ աւելի բարձր սննեակից դուրս ելաւ , իսկ եղբայրս մի հանգարտ թոնով ասաց :

«Այո , շատ չեա փոխուել , միայն քիչ ճաղատապուլիս ես դառած » :

«Դուք պարտիք չնորհակալ լինել որ հա ջախջախուած չէ » , պատասխանեցի անհոգարար : «Բայց ուր անհետացան ամէնքն էլ , միմեանց հետեւից : Խնդրում եմ , քչիւր եւ ինձ սենեակներում քիչ պտոյտ տուր : Օ՛խ ինչ հանգիստ բաղկաթող , իսկի ձայն չհանում , քանիսով գնցելի : Ի հարկէ փողը ինձ արժէք չունի . ես ինձ համար միջոց սրունքներ եմ գնելու . . . Վէլսթրէթ . . . » :

Նա կախուած էր պատից , նա քոլորովին նոր էր , միայն թշուառներ քիչ թուլացել եւ պէտք էր փութ տալ

եռեւէն գնդակ արձակելով ոտքերնէն վերաւորեցին : Այս դժբաղները պառկած են հիմա իմ հիւանդանոցիս մէջ : Դիակներուն մեծ մասը , որ 23ին առաւօտը պատերազմի զաշտը ծածկած էին , յուշտուած էր , ձեռքերին կտրած , լեզուներն դուրս հանուած : Ի բաց առեալ մեր հարցաքննիչ պաշտօնեան Լիպսիւն , պոլոնիացի մը , որ ճիշդ առջի իրիկունը գնդակահար եղած էր միայն հայեր նպանուած են : Ամենատեսակին պատահեցաւ 25 ին առաւօտը : Այդ օր մեր քով պահուած հայերը մահմեդական պրիստովին եւ ռուս ոստիկաններուն ուղեկցութեամբ պիտի փոխադրուէին զերծ մնացած ամենամօտ հայ գիւղը : Մենք աւագակներուն հետ խօսեցանք եւ անոնք խօսք տուին որ այս մարդոցը բան մը չպիտի պատահէր : Բայց հաջիւ թէ կառքերը լեցուած այս զբոսազրկներով , որոնք առաջ իրենց զէնքերն ալ յանձնել ստիպուած էին , տան ռակէն դուրս ելած էին , եւ ահա 60 զինեալներ վրայ հասան եւ մարդոց մեծ մասը եւ երկու դեռատի աղջիկ զարկին մեռցին : Քանի մը մարդիկ փախան եւ սկսաւ հիմա սոսկալի , պզգալի որսորդական հետապնդումը մը ձորն ի վար անդէն մարդոց հետեւէն , որոնք իրենց կեանքը ազատի կոչխատէին զէպի գետը ամենի ոստիկաններով : Ասանցմէ միայն մէկը կրցաւ ձողոպրիլ , ուրիշ մը որ նախ անտառը փախած էր , ասկէ 5 վերսդ հետու զարնուեցաւ եւ կողոպտուեցաւ հովիւներէն : Դիակներուն թաղումը խիստ դժուար էր , որովհետեւ ոչ մէկ մահմեդական անոնց զպիլի կուգէր : Մինչեւ իսկ հարցաքննիչ պաշտօնեային դիակը 30 ժամու չափ մնաց տիղմին մէջ բոլորովին կողոպտուած : Փորէն վարձուած հայ մը , որ հիւանդանոց բերուելէն քանի մը ժամ վերջը մեռած էր , ասկէ անմիջապէս ետքը թափարները ոտքերէն քաշելով շուներուն կերտուին : Շատ դիակներ ալ դուրս էին , այնպէս որ միայն անխցած կոխարներ կը գտնուէին աւերակալութեան վրայ : Յիշուելու արժանի է որ աւագակները Սիմէնի գործարաններու սեփականութիւնները այնպիսի զգուշութեամբ կը պահպանէին որ երբ գործաւորներուն մէկը անկարարն էր : որնկի սկսաւ , անոնք կրակը կէս ժամուան մէջ մարեցին ամենայն յաջողութեամբ :

ՅՈՒՇԻԿ

եռեւի անիւի վրայ քիչ ցնիւ էր երեւում . եւ դա անպատճառ մնացած պէտք էր լինէր իմ վերջին անգամ գործածելուց : Եղբայրս լուռ էր եւ ինձ չէր քշում , եւ ես նրա լուռութեան ու տխրութեան պատճառը հասկցայ : «Մեր բաժանմունքում միայն չորս պաշտօնեային մնացին ողջ » , ասացի խոժոռած : «Եւ շատ բարեբաղդ եմ , Վէլսթրէթը կարող ես քեզ համար—վերջնէլ էղուց նրան այնտեղից հեռացրու » :

«Շատ լաւ կը վերցնեմ » , համաձայնեց նա հլուաբար : «Այո , ի հարկէ դու բաղդաւոր ես : Քաղաքի կէսը լաց ու կոծի մէջ է : Մինչդեռ սըրունքներ—դա իսկապէս . . . » :

«Ի հարկէ իսմ ես նամակացրուի չեմ » : Յետոյ նա յանկալի ինձ կեցրեց ասելով :

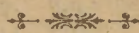
«Բայց գլուխդ ինչու է ցնցւում » : «Ի՜նչ ուղիւ , բոխիւր ասած չուտով կանցկենայ » :

«Եւ քո ձեռքերը նոյնպէս . . . » :

«Այո , այո , նոյնպէս եւ իմ ձեռքերը , բոլորը կանցկենան : Քչիւր ինձ յառաջ , խնդրում եմ , ձանձրացայ սնչարժ մնալուց » :

Նրանց զգուշութիւնները ինձ ըս-

ՄԱԿԵԴՈՆԻԱ

Վերջին օրերս Մակեդոնիոյ մէջ հրսակախմբերու գործողութիւնները աւելցած են :

Կ. Պօլսէն տրուած հեռագիրը մը հետեւալ դէպքերը կը թուէ որոնք տեղի ունեցած են վերջերս Մանասթըրի նահանգին մէջ :

Բուլիէրի դաւառի Ռաբէշ կոչուած տեղը յոյն հրսակախումբ մը 4 մարդեր սպաննած է : որոնցմէ մին Քուցուվալագ է եղեր :

Գուլալիի մօտ երկու պուլկար քահանաներ սպաննուած են սըրպչէթայի մը կողմէ , կըսուի :

Գալլասի դաւառին Էմպօսի գիւղը յոյն հրսակախումբ մը վառած է պուլկար քահանայի մը տունը , քահանային տղան բոյերուն մէջ կորսուած է :

Այնչափ աղմուկներով ձեռք բերուած բարենորոգումներու արդիւնքը այս պիտի ըլլար :

Յոյն խումբերու այս վայրագութեանց դէմ ցաւալի է ըսել թէ պուլկար լիշ . կազմակերպութիւնն ալ ձեռնպահ չպիտի մընայ , իսկ պուլկար կառավարութիւնը պիտի ստիպուի հարկադրել թուրքիան որ կամ զսպէ յոյն խումբերը , որոնք , կովկասի թափարներուն նման , նախ կառավարութեան քաջաւարութեամբ ոտքի ելած են եւ կամ թոյլատրէ Պուլկարներուն որ ինքնապաշտպանութեան դիմեն : Վերջապէս այս տարի Մակեդոնիոյ հորիզոնը շատ ամպամած երեւոյթ մը կը ներկայացնէ :

ԿԸ ՓՆՏՈՒՈՒԻ

Չորս ամիս առաջ Պուլկարիաէ դէպի Եգիպտոս կամ Ամերիկա մեկնող Մշեցի Մեւրուպ Վարժապետեանին հասցէն գիտցող ազգայիններէն կը խնդրուի որ հաճին երկտողով մը իմացնել իրաւունք խմբագրութեան :

Կսել էին ճնշել , բայց սա էլի տեղի տուեց ուրախութեան եւ ոգեւորութեան երբ նրանք սկսան պատրաստել իմ անկողինը . մի իսկական անկողին , որին գնել էի չորս տարի առաջ , նախ քան մեր ամուսնանալը : Նրանք փոռում են մի մարդու սաւան , բարձրին թափ տալով փառքում եւ փոռում վերմակը եւ ես ուրախութիւնից ու ծիծաղից արտասուալի աչքերով դիտում էի այդ հանգիստաւոր գործողութեան ընթացքը :

«Այժմ , հանիւր չորերս եւ ինձ անկողին դիր , ասացի կնոջս : «Ինչ պատուական անկողին . . . » :

«Այս բոպէիս » : «Ինչ աւելի չուտ » : «Այս բոպէիս սիրելիս » : «Ինչ ես չիւնում , պա . . . » : «Այս բոպէիս հոգիս » :

Նա կանգնել էր իմ ետեւում , լուսացարանի մօտ . ի զուր փորձեցի ձեռքի իմ գլուխը անքան որ նրան կալողանալ տեսնել . . . եւ նա յանկարծ ձայն մի ճիշդ որը կարելի է ըսել միայն պատերազմում :

«Ինչ է նշանակում այս բոյորը » : Նա նետուեց ինձ , յետեց թեւերը

ԱՐԻԻՆՅԵՂՈՒԹԻՒՆ

ՊՈՒԳՐԵՇԻ ՄԵՉ

Թիւու ազգամուտիւն կողմէ կեւրեալ թէ Ռուսները Յոյներուն հետ մրցել որոշած են :

Պուլկարէի ուսանողութիւնը շովետութեան տեսակետէ շատ գէշ գաղափար մը տուաւ երկու շաբթի օր «Օպօ» անուն թատերախումբը պատրաստուած էր չքեղ ներկայացում մը տալ «Թէաթր Նասիօնալ»ի մէջ Ֆրանսերէն լեզուաւ : Այդ ներկայացման ժամագիր եղած էին գահաժողովի իշխան Ֆէրտինանսը , նախարարներ , դեսպաններ , զօրավարներ , բարձրաստիճան անձնաւորութիւններ եւ ազնուականներ իրենց բնական քննարկով : Ռուսանդութիւնը կը ըրէր «ազգային թատերասրահ»ին մէջ օտար լեզուա ներկայացում տրուելուն դէմ . բայց ամէն բան արդէն պատրաստուած ծանուցուած եւ տոմակները ցրուած ըլլալով , խումբը չէր կրնար իր որոշումը փոխել . սակայն հանդարտեցնելու համար շովետ ուսանողները ներկայացման առաւօտուն յայտարարեց թեւթեթով թէ այդ ներկայացումը վերջինը պիտի ըլլայ : Ռուսանդները զոչ չմնացին անով եւ միմիկն մը գուժարեցին ուր բոֆէսէօր Եօրկա տոհմասիրութեան վրայ բանախօսութիւն մը տալ , որով ուսանողութիւնը ալ աւելի խտացաւ իր պնդումին մէջ , թէ ինչու օտար լեզուով ներկայացում տրուելի մեր ազգային թատերասրահին մէջ » :

Ռուսանդներու պատգամաւորութիւնը մը գահաժողովին ներկայացաւ խնդրելու որ ինք ներկայ չգտնուի Ֆրանսերէն ներկայացման մը : Իշխանը պատասխանեց . —Կը գովիմ ձեր ազգասիրութիւնը , բայց երբեք խոստացած ըլլալուս համար չէ կարելի չելթալ :

Պատգամաւորութիւնը մըն ու նախարարութեան զիմեց ներկայացումը արգիւի տալու նպատակաւ . բայց նախարարապետը չը զիջաւ ուսանողներու հետ բանակցել : Ռուսի հարկաւոր ուսանողներ հաւաքուեցան «Թէաթր Նասիօնալ»ի հրապարակը : Ռուսի կանապետը հասնելով միջոցին պատուիրեց որ ցոյցը խաղաղ ընեն , բայց ցուցարարները սկսան եկող հանդի-

րմ չուրջը ընկաւ վար եւ ծածկեց գլուխը իմ ոտքերի մնացորդի տակ , նրանցից սոսկումով դէն քաշուեց յետոյ էլի բաղխուեց նրանց եւ համարուելով գոչեց :

«Դու ինչ ես եղել , Հապա դու գեռ եռեսուն տարու ես : Դու երիտասարդ էիր եւ գեղեցիկ : Ինչ է նշանակում այս բոյորը . ինչքան անգութ եմ մարդիկ . ինչի համար են սրանք . դու , իմ քաղցրիկ , խեղճ սիրական » :

Նրա ձայնից վրայ հասան բոլորն էլ—մայրս քոյր , սպասուհին եւ ընկնելով իմ ոտը ողորում էին . եւ իւրաքանչիւրը մի մի բան ասում , իսկ եղբայրս , գուշտաւ , սարսափելի գունատ դէմքով գողգոյնեղ կողակրով սեմի վրայ կանգնած ձայնի ամենաբարձր աստիճանից պղաւեց :

«Ես պիտի խնթիւնամ ձեզ բոլորիդ հետ : Ես պիտի խնթիւնամ » : Եւ պոստաւ ալ եւս ասաւ , նա հեւալով սողաց դէպ ինձ եւ սկսեց զըլուխը խփել աթոռիս սիւնիկին :

Եւ իմ առջեւ կեցած էր մաքուր անկողինը , լաւ փքուած բարձրով եւ փոռում վերմակով , այն անկողինը , որին գնել էի չորս տարի առաջ , նախքան մեր ամուսնանալը :

(Շարունակելի)

սակահանքերուն արգելք ըլլալ, ոչ թէ միայն խօսքերով, այլ եւ գաւազաններով ու քարերով քիչ մնաց որ Աւստրիոյ հիւպատոսը ու կինը եւ ուրիշ շատեր կոխտուէին :

Նախարարին հրամանաւը հեծեալ ոստիկաններ ու զինուորներ բերուեցան որոնք սուրերով եւ խարազաններով ջանացին ցրուել ցուցարարները՝ րայց ասոնք կընդդիմանային քարերով ու գաւազաններով : Թանձալ քանի մը վակոններ կեցնելով պատնէշ կանգնեցին զօրքին դէմ ու սկսան պատնէշին ետեւէն կոռիլ : Վերջապէս զինուորան մինչեւ ժամը 3ը տեւեց խռովութիւնը : 150 ի շախ վերաւորուածներ կան :

ՇԵՈՐՀԱՍԿԱԼԻՔ

Ընթերցարանիս Վարչութիւնը կը փութայ յայտնել իր խորին շնորհակալութիւնը նորին Սուրբ Օծու թեան, որ բարեհաճած է նուիրել Մայր Աթոռոյ զբաղարանէն վաթսուն կոոր կաթնու գրքեր :

Ի Դիմաց վարչ. «ԱՐԱՐԱՏ» Ընթերցարանի :

Ատենադպիր Ատենապետ Ս. Դուրյումեան Պ. Պոստման

(Կնիք)

12 Մարտ 1906 ՊՈՒՐԿԱՋ

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹ

ԹԻԻՐՔԻԱ

Պապը Ալի «Պանգ Օթոման» տան 200,000 լիւրա եւնիտէն էստիւնճալտը : պու մէպլազ Տիւլունը Ուսմուլիէ վարիտաթընտան թիւրքերանըն հիւսիսին տիւլէն բարա իլէ էստէնճէք տիր : Իշպու իսթիգրազտան 70,000 լիւրա Մաքէթնիտա իճրա օլընակէլէն իսլահաթա թախսիս օլընտը :

—Թիւրքիա Գրուպ ֆապրիգաւսընա 91 պաթարիա թօր սըրաւիշ վէրմիշ օլմալլէ, մէզքիւր ֆապրիգաթօրլարըն Յունիս նիհայէթինտէ հազըր պուլընաճաղընը պիւտիւրմիշ տիր :

—Պիր Զալէօյլիկ ինկիլիզ տօնանմասը ԼՇիրա քէօրֆէզինէ եթթիլիշ օլմասը վէ Գրալ էտուարտըն տախի եագընտա Պահրը Սէֆիտի զիյարէթ իտուպ Աթինայա կիտէճէկի Ռօմտան պիւտիւրիլիօր : Թիւրքիւր ինկիլիզ Գըրալընըն էվլէլ Սթանպուլա կէլուպ սօնրա Աթինայա կիտէճէկինի շայի իտէյօրլար : Կէօնա էվլէլ Սուլթան իլէ կէօրիւշմէք սիզին տիկէր ուֆազ բաթիթալթալարա կիտէմէզ իմիշ [1] :

—Պապը Ալի Աճէմ տէվլէթինէ պիր նօթա վէրուպ, սինօրա կէօնտէրիլմիշ օլան թիւրք գօրիսիօնըն բարօրթընա պինաէն, օսմանը ասքէրի թարաֆընտան զապթ օլընան եէրլէրտէն մաստա՝ տահա պաշգա եէրլէրին տախի թիւրքիայա ալիտ օլտըղընը պիւտիւրմիշ տիր :

Աճէմիտան իսէ իշպու թիւրք

նօթասընա եէնի պիր ճէվապնաւմէ վէրուպ, թիւրք գօրիսիօնըն եանլընը օլտըղընը վէ պուլընաէլինտէ պուլընան խարիթէլէրին ահտնալէ ահքեալընա միթաւպըզ օլմատըղընը պէյան իթիլիշ վէ նիհայէթ էն էվլէլ թիւրք ասքէրինին միւնաղալը մահէլլէրտէն չէքիլմէսինի իտտաա էյլէմիշ տիր :

—Մանասթըր վիլայէթի տախիլինտէ Ռէզնա թապիր օլընան մահէլին Սըրպարը խայլը սէնէլէրտէն պէրու պիր Սըրպ մէքթէպի ալմագ իշիւն հիւթիւմէթտէն միւսաատէ իսթէմէքտէ օլուպ, նիհայէթ սօն կիւնլէրտէ իզին ալմըշար տըր : Պուլկարալարըն չօգ օլտըղը պիր մահէլտէ սըրպ մէքթէպինէ միւսաատէ վէրիլմէսինտէն տօլայը Պուլկարար խըրս տույմուշար :

—Մաքէթնիս սահիլինէ եագըն պուլընան թասոս ատասընը Ալմանիա քէօմիւր տէքօսը իթմէք իշիւն Սուլթանտան իսթէմիշ օլմասընա ինկիլթէրա գաթիէն գարըն կէլտիկինտէն, պուտէֆա Սթանպուլտան մէզքիւր հալաթիսի թէքզիպ իտուպ, Ալմանիա էօյլէ պիր արզու պէյան իթմէտի տէյօրլար :

ՊՈՒԿԱՐԻԱ

Վէլքընա Բօշրա նըն մուհարրիբի Մ. Շանքալ պուլտան էվլէլ պիր պէնտինտէ Սուլթանա գարալընէք չէտիտ պիր իսան գուլանմը օլմալլէ՝ Սօֆիատաքի թիւրք գօմիսէրի Սատըգ բաշա թարաֆընտան տալայա վէրիլմիշ իտի : Կէլէն կիւն պիտայէթ մահէմէսինտէ Շանկուլ պէլ կիւն մահպուսիյէթէ վէ 25 ֆր. ճէզաի նագտի վէրմէկէ մահքիւմ օլտու :

Մէրգուլմըն ճէզալանմասընա սէպէպ չու քէլիմէլէրի եաղմասը ըտը : Վիւթիւմտարլար արասրնտա պիր չիւթին լէքէ կիպի կէօրիւնմէքտէ օլան պու պէտ ճանալարըն պադի օլմասընա մատէնիյէթ ալէմի նէ՝ վագըթա գատար թէհէմիւլ իտէճէք տիր :

«Պէօյլէ պիր հիւթիւմտար էվրօբանըն էշիկի վէ քիլիտի սայըլան Սթանպուլըն հաքիմի պուլընմասըն էվրօբայա պիր լէքէ տիր : պու լէքէի եիւզիւնտէն սիւլմէք իշիւն էվրօբանըն գուլվէթի եօգ մը տըր :

—Պուլկարիանըն փետրվարալընտաքի վարիտաթըն ճէմի 11,300,000 ֆրօնքա պալիլ օլմուշ տըր : Կէլէն սէնէնին փետրվարընտա, տօգուլ միլիօնա պալիլ օլմուշ ըտը :

—Թուլտան նագլիլիշ վէ եօլճըլըք իշիւն, Սօպրանիտէն գապուլ օլընան ճէտվէլ մուճէպինճէ, իլէրիսի իշիւն՝ Պուլկար

իսկէլէսինտէն փիկէր պիր պուլկար իսքէլէսինէ կիտէճէք օլան եօլճըլար վէ մալլէր եալընըզ Պուլկարիա վարօրլարը իլէ կիտէճէքլէր : Պու խըրմէթի կէօրմէք իսթէյէն էճնէպի վարօր գուլմանեալարը Պուլկարիանըն խարիճիլէ նագլըրընտան միւսաատէ ալմայա մէճպուր տըրլար :

—Վիտինտէ բօլիսլէր Տիւլան իսմինտէ պիր սըրպ թուլուպ, իւզէրինտէն սախթ սըրպ գայմէլէրի պուլմուշար պու գայմէլէր պիր նօմէրօ թաշըրմագտա ըմըշար :

ՐՈՒՍԻԱ

Օտեսանըն վէ Մինսքին վալիլէրի աղ օլընտըլար, զիրա մէճլիսի ալան անլէրի իթիլալա մէսուլ ատտ իթտի :

—Վարչալատա Տոււայա մէպուս ինթիլապընա սօսիլիսթգէմօկրատար էհալիյէ իշթիւրաք իթմէմէք իշիւն թէչլիք վէ թէհտիտ իտէյօրլար : Իշճիլէրին էքսէրիսի լէյ վէրմէկէ կիթմէյօր :

—Պալթիկ էյալէթլէրինտէ իսթիլալ սէպէպի իլէ իտարէի ասքէրիէ իլան օլընմը օլմալլէ, ասքէրլէր ֆէվզէլատէ զուլուլար իճրա իտէյօրլար : Պիր չօգ քիլիլէր ասըմըշ, գուրչունա թուլուլմուշ, տայագ ալթընտա էօլմիւշ, եիւզլէրճէ էվլէր, պազը մէքթէպլէր վէ պէլէտիյէ տաիրէլէր ասքէր էլիլիլ եանմըշ տըրլար :

ՄԱՐՕՔ ՄԵՈՒԼԵՈՒ

Ալճէզիրաս գօնֆէրանսընտա բօլիս մէսէլիսինտէն տօլայը Ֆրանսըզ վէ Ալման մուրախալարը պէյնիտէ իթիլաֆ հասըլ օլմուշ տըր : Մարքըն սէքիլ իսքէլէրինտէն պէլի ֆրանսըզ վէ իւշիւ Սպանեօլ զապիթլէրի մայէթինտէ պուլընաճալար :

Ալմանիանըն թէհսիս իթմէք իսթէտիկի պանգա մէսէլէսի էլան գաթիէն հալլ օլընմալմը իսէտէ, օտէ եագընտա ֆասըլքէզիր օլաճագ : Ֆրանսըզլար մէքքիւր պանգատա իւշ հիսսէ սահպի օլմագ իսթէմէքլէ պէրապէր Ալմանլարա եալընըզ պիր հիսսէտէն զիյատէ վէրմէք իսթէմէլօրլար : Պու խուսուստա Մարք մուրախալար Մէհմէտ Մէհմէտ Թարիս պիր կազէթա մուլպիլիլիէ չէօյլէ սէօյլէմիշ տիր : «Հէր հալտէ իթիլաֆ հասըլ օլաճագ զանն իտէրիմ : պանգա մէսէլէսի հալլ օլընմալ իսէօնա տայիր օլան իշլէր տախի էսկի հալի իւզրէ գալաճագ : չիմտիյէ գատար պիլիմ պանգալարմըզ եօգ ըտը վէ չիմտիտէ պանգայա իգթիլալմըզ եօգ տըր : եէնի պանգա թէհսիսի եալընըզ

էճնէպի սէրմայէլէրի իշիւն ֆախտէլի օլուր : Տէվլէթլէր ուլուշալալար իսէ օնտան պիլզէ զարար օլաճագ, պիլզ պանգասըզտէ եաշարըզ : ֆագաթ պուլնուլէ պէրապէր գօնֆէրանսըն պիւթիւն տէվլէթլէրէ մէնֆաաթլը սուրէթտէ նէթիճէ պուլմասընը արզու իտէրիլ :

ՄԻԻԹԷՆԷՎԻԻ

Ալմանիանըն մէճլիսի մէպուսանը տէնիլ գուլվէթինի, եանի տօնանալը արթըրմագ իշիւն հիւթիւմէթին թագաթի իթտիլի բրօթէի գապուլ իթտի :

—Պէրլինտէ Բէթէրսպուրկտան պէրվէճհի աթի պիլտիլիլիշ տիր : Վոշա կազէթալընըն եագտըղընա պինաէն, Մ. վիթէ եագընտա պաշ նագլըրլըզտան տիւլչէճէք իմիշ, զիրա եիւրէք խասթալըղընա տիւլար օլմուշ : տօքթօրլար իշտէն չէքիլուպ իսթիւրահաթլէ կաշալաճընը թէնպիէ վէ թալսիյէ իթմիլչէք :

—Եիկիւրմի քիչիտէն իպարէթ 1 չին հէյէթի Լօնտրայա կէլմիշ տիր : Իշպու հէյէթին մէմուրիյէթի էվրօբայը տօլաշուպ, մէտէնիյէթ վէ թէրագըլ իշիւն էվրօբա ուսուլլէրինի կէօզտէն կէլիլմէք վէ թահգիլ իթմէք տիր :

ԹԻԻՃՃԱՐԻՑԷ

ՎԱՌՆԱ, 18 Մարտ. ՉԱԽԻՐԷ

ՊՈՒՂՏԱՅ		
Վալսոն	54-60 լիպ.	9.80/ 11. 20
Արապա	52-62 լիպ.	9.60 /11. 60
ԱՐԲԱ,		
Վալսոն 100 քիլո		11. 80 /12.
Արապա	42-47 լիպ.	6. 80/ 7.
ԵՈՒԼԱՅ արապա	33/36 լպ.	5. 20/5.60
Վալսոն 100 քիլո		11./11. 50
ՅԱՍՈՒԼԵԱ արապա	100քիլո	20—22
ԹԱԲԻՑԱ.	100	եօգ
Արապա	100 քիլո	եօգ
ՏԱՐԸ արապա		10.20/10. 60
ԲՕԼՕՁ արապա	55-60 լպ.	11./12
ՄԻՍԻՐ 57-58 լպ.	արապա	8./8.20
»	100 քիլո	10. 80/11.
ՉԱՎՏԱՐ արապա		8. 50/8. 70
»	100 քիլո	13. /13. 50
Կիւնտէ 8—10 վալսոն	վէ	30—40
արապա կէլմէքտէ.	վալսոն մուլմէէսի նագլէթն20 ֆր.	արապա մուլմէլէսի նագլէթն 20. 20

ՍԱՐՐԱՅԻՑԷ

Նագլէթն 20, 20 ֆրանք Օսմ. լիւրալը 22, 75 ալթուն ֆրանք

ՊԱԳԱԼԻՑԷ

Վարնա բիւցասընտա պազգալիլէ մալլէրին պու կէլնքի ֆիլաթը, ալթուն ֆրանք իլէ :	
ԳԱՎԷ	2.20/ 2.30
Շէֆէր նէմյէ	70
Շէֆէր քէմէլ սանտըգ	36.50
Բիլիլնճ ճէնօլա չուլալը	42
» Ֆիլիպէ »	36
» Ինկիլիլ »	29. 50
Բիլզօ »	49
ԿԱՁ Սանտըգ	12.
Չէթիլն եաղը քիլո	1.—1. 10
ԳՈՒՐՈՒ Իւզիւմ	25
Եուլուրթա 100 աւէթի	4. 50

Одговорникъ А. Курбетянъ
всп. ценат а Д. Тодоровъ и С-но—Варна